

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

LANGOSZE I BURKI

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

BUREK to nie tylko lada jaki kundel – BUREK to także smakowity bałkański wypiek – kruchy, ale sycący placek, rulonik lub zawijasek ze złożonych wielu płatków ciasta nadziewanych dobrze przyprawionym farszem mięsnym, twarogowym, serowym czy warzywnym. Słowo BUREK odmieniamy tak samo jak PLACEK czy KOTLET: To jest burek z tradycyjnym nadzieniem z baraniny; Nie ma już ani jednego burka, wszystkie zostały zjedzone; Nie mogliśmy się nadziwić pysznemu burkowi przyrządzonemu przez jej narzeczonego; Mam ochotę na burek (zdanie „Mam ochotę na burka” mogłoby brzmieć dwuznacznie, choć system dopuszcza w tym wypadku biernik równy mianownikowi); Przywieźli z wycieczki burki – całą paletę burków.

LANGOSZ to nie bałkański, tylko węgierski specjał – puchaty drożdżowy placek z mąki i tłuczonych ziemniaków, smażony w tłuszczu i podawany ze śmietaną albo masłem czosnkowym, niekiedy także z serem lub innymi dodatkami. Dawno, dawno temu LANGOSZE wyrabiane były z resztek ciasta chlebowego, które poprzyklejało się do ścianek dzieży i zostało skrzętnie wybrane, a wypiekane były jak nasze podpłomyki – na blasze kuchennej (sama nazwa LANGOSZ, po węgiersku lángos, wiąże się etymologicznie ze słowem láng ‘płomień’ – tak jak nasz PODPŁOMYK).

Ziemniaczany dodatek do ciasta i smażenie w głębokim tłuszczu pojawiły się dopiero później, kiedy domowy wypiek chleba przestał być zjawiskiem powszechnym.

Odmiana słowa LANGOSZ może wywoływać wątpliwości, zwłaszcza gdy chcemy posłużyć się formą dopełniacza liczby mnogiej. Systemowo właściwa i poprawna będzie w tym przypadku końcówka y: Kupiliśmy cztery langosze, ale po chwili dwóch langoszy już nie było – chłopcy spałaszowali je natychmiast.